

PROCEDURY DZIAŁAŃ

INTERWENCYJNYCH PRACOWNIKÓW

Szkoły Podstawowej im. Marii Kotlarz w Tychnowach

W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH, WSPÓŁPRACY
Z POLICJĄ I INNYMI INSTYTUCJAMI POZASZKOLNYMI

**„Trzeba kochać osobę dziecka, ale nie trzeba akceptować wszystkich jego zachowań.
Karność wdraża się dziecku miłością a nie karami.”**

(Campbell)

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997r. / Dz. U. Nr 78, poz. 483 /.
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989r. / Dz. U. z 1991r., Nr 120, poz. 526/.
- 3) Ustawa z dnia 23.04.1964r. - Kodeks Cywilny / Dz. U Nr 16, poz. 93 z późn. zm. /.
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z późn. zm./ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /.
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz. U. Nr 179, poz. 1485 /.
- 7) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
- 8) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- 9) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.
- 10) Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
- 11) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19.10.2007r. w sprawie placówek opiekuńczo- wychowawczych / Dz. U Nr 201, poz. 1455/.
- 12) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 roku Nr 6, poz.69 z późn.zm.)
- 13) ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Metody działania

W celu prowadzenia skutecznej interwencji zgodnie z zapisami prawa i mając na uwadze konieczność zapewniania bezpieczeństwa w szkole, ochronę przed przemocą, uzależnieniem, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej ustala się co następuje:

1. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia prawa i obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.

a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego prawa i obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem.

b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu przedstawiciel szkoły:

- ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami,
- prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
- prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą, oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej,
- uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,
- nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły.

c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej placówki (według obowiązujących w szkole procedur).

d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze podejrzenia zaistnienia demoralizacji ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:

- zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły,
- zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.

2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie).

3. Policja jest wzywana w przypadku:

- gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
- znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych,
- gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne,
- kradzieży lub innych wykroczeń.

4. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne.

5. Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły, za których bieżące i systematyczne doskonalenie odpowiada dyrektor.

I. WYKAZ NIEZBĘDNYCH TELEFONÓW

PODMIOT	NR TELEFONU
Telefony alarmowe	
Numer alarmowy (także z tel. komórkowego)	112
Pogotowie Ratunkowe	999
Straż Pożarna	998
Policja	997
Zespół Prewencji Kryminalnej, Nieletnich i Patologii w Kwidzynie	55 6450216 55 6450254
Pracownik ds. zarządzania kryzysowego w UG Kwidzyn	55 261 41 76
Pogotowie Energetyczne	991
Pogotowie Gazowe	992, 55 262 44 21
Pogotowie Ciepłownicze	993
Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne	994
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kwidzynie	55 279 38 15
Telefon alarmowy czynny w godz. 16.00 – 08.00; należy dzwonić tylko w nagłych przypadkach	606 108 040
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego	55 646 50 35
Pełnomocnik wójta Gminy Kwidzyn ds. oświaty	55 261 14 178
Pomorski Kurator Oświaty	58 322 29 00

II. ZESTAW PODSTAWOWYCH PROCEDUR.

1. Procedura interwencji w przypadku podejrzeń, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.
2. Procedura interwencji w przypadku podejrzeń, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inną substancję odurzającą.
3. Procedura w przypadku uzyskania informacji, że uczeń szkoły używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych lub wykazuje inne zachowania świadczące o demoralizacji poza szkołą.
4. Procedura w przypadku, gdy na terenie szkoły nauczyciel lub inny pracownik szkoły, znajduje substancję przypominającą narkotyk.
5. Procedura interwencji w przypadku zachowania ucznia stosującego przemoc fizyczną i stwarzającego zagrożenie dla innych osób.
6. Procedury postępowania w przypadku kradzieży.
7. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia - ofiary przemocy w szkole lub poza nią, bądź innego czynu karalnego.
8. Procedura postępowania wobec ucznia sprawiającego trudności wychowawcze.
9. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia o wagary.
10. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy i niewłaściwego użycia telefonu komórkowego.
11. Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania uczniów przez rodziców pod względem zdrowotnym oraz zapewniania podstawowych potrzeb życiowych.
12. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że została naruszona godność osobista ucznia przez nauczyciela.
13. Próba samobójcza ucznia.
14. Procedura postępowania w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia.
15. Procedura postępowania dyrektora i pedagoga szkolnego w przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela.
16. Procedura w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych lub inne substancji i przedmiotów niebezpiecznych.
17. Zasady postępowania dla kierujących akcją w sytuacjach kryzysowych (pożar, powódź, choroba zakaźna, zagrożenie terrorystyczne, zagrożenie bombowe, zabójstwo/samobójstwo).

I. PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZEŃ, ŻE NA TERENIE SZKOŁY UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę i dyrektora szkoły.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie. Uczeń nie może pozostawać bez opieki – powinna zająć się nim pielęgniarka lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy.
3. Udziela pomocy medycznej, w razie potrzeby wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia.
4. Zawiadamia o fakcie rodziców lub opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Powiadamia Policję, jeżeli rodzice nie zgłaszają się po dziecko w wyznaczonym czasie, a jest ono agresywne, zachowaniem zakłóca porządek lub zagraża życiu lub zdrowiu innych. Policja może umieścić ucznia w izbie wytrzeźwień lub policyjnej izbie zatrzymań (nie dłużej niż na 24 godziny) oraz ma obowiązek powiadomić o tym fakcie rodziców lub opiekunów i z urzędu sąd rodzinny.
6. Powiadamia sąd rodzinny o pogłębiającej się demoralizacji ucznia, jeżeli incydent się powtarza, a deklarowana współpraca rodziców nie przynosi oczekiwanych rezultatów.
7. Wychowawca podejmujący działania przedstawione powyżej, sporządza notatkę służbową, którą przechowuje w dokumentacji wychowawcy.

II. PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK LUB INNĄ SUBSTANCJĘ ODURZAJĄCĄ.

1. W sytuacji, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inną substancję odurzającą odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu.
2. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) żąda okazania zawartości kieszeni i plecaka oraz ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją i jej wydania. W celu wprowadzenia atmosfery współpracy, o obecność można poprosić wychowawcę lub nauczyciela, do którego uczeń ma zaufanie. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla Policji.
3. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, należy ją zabezpieczyć i przekazać Policji (nauczyciel nie podejmuje żadnych działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na najbliższy posterunek pamiętając, że zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, „Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”)
4. Jeżeli uczeń odmawia współpracy należy wezwać Policję, która dokona przeszukania.
5. Wyznaczona przez dyrektora osoba próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.
6. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
7. Niezwłocznie powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców lub opiekunów ucznia

III. PROCEDURA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ SZKOŁY UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH LUB WYKAZUJE INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI POZA SZKOŁĄ.

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca informuje o fakcie Dyrektora Szkoły, pedagoga, sporządza krótką notatkę, którą przechowuje w dokumentacji wychowawcy.
3. Pedagog wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, przekazując uzyskaną informację przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności.
4. Pedagog zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować skierowanie dziecka do odpowiedniej poradni. Z rozmowy przeprowadzonej z rodzicami zostaje sporządzona krótka notatka i jest przechowywana w dokumentacji pedagoga.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie odmawiają współpracy i nie stawiają się na wezwania, a napływają wiarygodne informacje o demoralizacji ucznia, Dyrektor Szkoły powiadamia pisemnie o zaistniałej sytuacji policję i Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.

IV. PROCEDURA W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE SZKOŁY NAUCZYCIEL LUB INNY PRACOWNIK SZKOŁY, ZNAJDUJE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji.
2. Następnie powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który wzywa policję.
3. Nauczyciel działając w ramach swoich kompetencji próbuje ustalić do kogo dana substancja należy.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
5. Z podjętych działań sporządza krótką notatkę, którą przekazuje pedagogowi.

V. PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU ZACHOWANIA UCZNIĄ STOSUJĄCEGO PRZEMOC FIZYCZNĄ I STWARZAJĄCEGO ZAGROŻENIE DLA INNYCH OSÓB.

1. Jeżeli uczeń swoim zachowaniem stwarza zagrożenie podczas zajęć lekcyjnych prowadzący zajęcia odprowadza ucznia do pedagoga szkolnego lub w przypadku jego nieobecności do Dyrektora Szkoły.
2. Klasa, w której nauczyciel miał zajęcia, na czas jego nieobecności pozostaje pod opieką innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
3. Uczeń pozostaje pod opieką osoby, której został powierzony, aż do momentu uspokojenia emocji.
4. Jeżeli uczeń swoim zachowaniem stwarza zagrożenie podczas przerwy, nauczyciel dyżurujący odprowadza go do wychowawcy /pedagoga szkolnego lub nauczyciela nie mającego dyżuru.
5. Uczeń/uczniowie biorący udział w zdarzeniu są odprowadzeni do wolnej sali lub gabinetu.

6. Jeżeli zachodzi potrzeba, udziela się poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej, w razie konieczności wzywa się pogotowie ratunkowe i rodziców.
7. Wychowawca/pedagog lub nauczyciel podejmujący interwencję, jak najszybciej, w miarę możliwości, ustala przebieg wydarzeń i uświadamia uczestnikowi/uczestnikom zdarzenia zagrożenia wynikające z zachowań zagrażających bezpieczeństwu.
8. Wychowawca/nauczyciel/pedagog bezpośrednio podejmujący interwencję, powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły i decyduje o sposobie powiadomienia rodziców ucznia. W sprawach poważnych (np. rozbój, uszkodzenie ciała) wychowawca, jako główny koordynator działań wobec ucznia, zaprasza rodziców/prawnych opiekunów na spotkanie do szkoły i w obecności pedagoga, przeprowadza rozmowę na temat zaistniałego zdarzenia. W trakcie spotkania zostają przedstawione rodzicom różne metody wychowawcze i możliwości wspomagania ucznia w jego problemach.
9. We współpracy z rodzicami/prawnymi opiekunami podjęte zostają wspólne działania skierowane na zapobieganie zachowaniom agresywnym w przyszłości.
10. Jeśli nieprawidłowe relacje ucznia z rówieśnikami nadal się utrzymują, wychowawca przy współpracy z pedagogiem, w porozumieniu z rodzicami dziecka, kieruje ucznia na badania specjalistyczne poza szkołą.
11. W przypadku powtarzających się zdarzeń, które wskazują na nieskuteczność podjętych działań, pedagog, w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły i wychowawcą, kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

VI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY.

1. Uczeń, fakt kradzieży zgłasza wychowawcy klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a następnie z ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
3. Po ustaleniu okoliczności kradzieży wychowawca powiadamia rodziców poszkodowanego oraz podejrzanego/sprawcy i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej.
4. Wychowawca decyduje, czy o zaistniałym fakcie powiadomić pedagoga i Dyrektora Szkoły.
5. Gdy powyższa decyzja wychowawcy będzie pozytywna, obowiązuje procedura taka sama, jak w przypadku sprawcy czynu karalnego.

VII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIA - OFIARY PRZEMOCY W SZKOLE LUB POZA NIĄ BĄDŹ INNEGO CZYNU KARALNEGO.

1. W przypadku stwierdzenia, że uczeń stał się ofiarą przemocy ze strony rówieśników lub osób dorosłych, nauczyciel/wychowawca/pedagog jest zobowiązany do udzielenia mu pierwszej pomocy przedmedycznej lub wezwania lekarza, jeśli jest taka potrzeba.
2. Uczniowi, który jest ofiarą przemocy lub zostały naruszone jego prawa zawarte w Konwencji Praw Dziecka, należy w miarę możliwości, jak najszybciej zapewnić opiekę psychologiczną.
3. O zaistniałym fakcie wychowawca/nauczyciel/pedagog niezwłocznie powiadamiają Dyrektora Szkoły oraz rodziców ucznia.
4. W przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, wychowawca/pedagog w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły powiadamiają policję. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później np. w formie pisemnej.

5. Wychowawca sporządza notatkę opisującą zdarzenie i zachowuje ją w dokumentacji wychowawcy.
6. W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga izolowania dziecka i możliwa jest współpraca z rodziną wychowawca/pedagog szkolny, w porozumieniu z innymi zainteresowanymi osobami, ustalają i wdrażają dalsze działania chroniące ofiarę przemocy.
7. W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia dziecka powiadamia się Specjalistę do Spraw Nieletnich Komendy Powiatowej Policji i Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
8. W przypadku potwierdzonych informacji, które wskazują na stosowanie wobec dziecka przemocy w domu, pedagog w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły i wychowawcą, wypełnia Niebieską Kartę i przekazuje ją Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. W przypadku powtarzających się zdarzeń przemocy stosowanej przez ucznia wobec kolegów oraz nieskuteczności podjętych działań i braku współpracy z rodziną, pedagog, w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły i wychowawcą, kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka oraz zgłasza zaistniały fakt na policji.

VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ SPRAWIAJĄCEGO TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń przejawia zachowania wskazujące na demoralizację (w tym także przejawia zachowania charakteryzujące się arogancją, wulgarnością oraz przemocą emocjonalną, np. utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie zajęć lekcyjnych) nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
3. Pedagog ma obowiązek uwiarygodnić napływające informacje i rozpoznać przyczyny i tło nieprawidłowości np. poprzez analizę dziennika lekcyjnego, zeszytów przedmiotowych, prac klasowych oraz rozmowy z nauczycielami, pielęgniarką, pracownikami administracji szkoły, itp.
4. Pedagog może dokonać analizy sytuacji rodzinnej ucznia (w tym ekonomicznej i społecznej) w formie wizyty w domu wyłącznie po uzyskaniu zgody na wejście do mieszkania. W żadnym razie nie należy składać takich wizyt w przypadku, gdy zachodzi obawa, że może się ona łączyć z jakimkolwiek ryzykiem.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz – w ich obecności – z uczniem. W przypadku potwierdzenia uzyskanej informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Należy pamiętać, że rozmowy tego typu są trudne dla odbiorców i ważne jest, by zostały zachowane warunki dające poczucie prywatności i bezpieczeństwa.
6. Pożądanym elementem jest spisanie kontraktu, który jasno sprecyzuje warunki do spełnienia przez ucznia, dom rodzinny i szkołę oraz określi zmiany w zachowaniu dziecka, które mają zostać osiągnięte w trakcie oddziaływań pedagogicznych. Niezbędne jest określenie form i częstotliwości kontaktów ucznia z pedagogiem oraz szkoły z rodzicami lub opiekunami ucznia, a także wyznaczenie terminów, które pomogą w prowadzeniu monitoringu postępów.

7. Dodatkowo można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
8. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
9. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IX. PROCEDURA INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA O WAGARY.

1. Wychowawca i pedagog szkolny dokonują systematycznie analizy frekwencji uczniów.
2. Nauczyciel zobowiązany jest odnotować każdą nieobecność ucznia.
3. Rodzice/prawni opiekunowie mają obowiązek usprawiedliwić nieobecność dziecka najpóźniej w przeciągu miesiąca od daty nieobecności.
4. Przez niespełnienie obowiązku szkolnego należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych (art.20 Ustawy o Systemie Oświaty z sierpnia 2008r.).
5. Jeżeli nieobecności nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym czasie, wychowawca powiadamia o nieobecności rodziców ucznia.
6. Informacja może być przekazana telefonicznie lub poprzez dzienniczek ucznia. W przypadku braku kontaktu opiekunowie powiadamiani są listownie.
7. Rodzice proszeni są przez wychowawcę, pedagoga o zgłoszenie się do szkoły w celu usprawiedliwienia nieobecności.
8. W przypadku braku współpracy rodzica podjęte zostają następujące działania:
 - a) Pedagog sprawdza przyczyny nieobecności poprzez:
 - wywiad środowiskowy w domu rodzinnym ucznia.
9. Pedagog szkolny wraz z rodzicami podejmuje wspólne działania zaradcze w celu systematycznego realizowania obowiązku szkolnego przez ucznia.
10. W sytuacji gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego lub przychodzi niesystematycznie, Dyrektor Szkoły może skierować wniosek o wszczęcie egzekucji do organu egzekucyjnego.
11. Pedagog szkolny niezwłocznie informuje Sąd Rejonowy i policję o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY ORAZ NIEWŁAŚCIWEGO UŻYCIA TELEFONU KOMÓRKOWEGO.

1. Nauczyciel/wychowawca w przypadku podejrzenia, że zostały przy pomocy mediów naruszone dobra osobiste ucznia lub pracownika szkoły powiadamia o tym fakcie pedagoga szkolnego.
2. Pedagog zawiadamia Dyrektora Szkoły.
3. Pedagog zapewnia bezpieczeństwo i wsparcie ofierze przemocy, jak również wspólnie z wychowawcą ustalają okoliczności zdarzenia, sprawców i zabezpieczają dowody.
4. Jeżeli sprawcami przemocy są uczniowie szkoły należy powiadomić rodziców o zaistniałej sytuacji.

5. Pedagog przeprowadza rozmowę wyjaśniającą, informując zainteresowane osoby o dalszym postępowaniu i konsekwencjach prawnych. Zobowiązuje ucznia do usunięcia materiału ze szkodliwymi treściami.
6. W sytuacji braku możliwości współpracy z rodzicami ucznia, sprawcy przemocy, pedagog szkolny w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły zwraca się z prośbą do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodziny.
7. Jeżeli zostały naruszone dobra osobiste pracownika szkoły przez ucznia, po dokładnym przeanalizowaniu sprawy, powiadomieniu Dyrekcji Szkoły, zgłoszeniu sprawy na policję, osoba pokrzywdzona ma możliwość dochodzenia swoich praw na drodze sądowej.
8. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan, zawiadamia się administratora sieci w celu usunięcia materiałów.

XI. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIEDBYWANIA UCZNIÓW PRZEZ RODZICÓW POD WZGLĘDEM ZDROWOTNYM ORAZ ZAPEWNIANIA PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH.

1. Wychowawca rozmawia z uczniem.
2. Konsultuje się z pielęgniarką szkolną.
3. Podejmuje starania o środki finansowe na zabezpieczenie posiłku dziecka w szkole.
4. Wzywa rodziców do szkoły.
5. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym lub innym miejscu kontaktu z rodzicami zalecając konieczne działania, co rodzice potwierdzają podpisem.
6. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje odpowiednie działania i następnie informuje o tym Dyrektora Szkoły.
7. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość (konieczność pomocy) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub u lekarza specjalisty. Konsultuje się z pracownikiem socjalnym w celu uzyskania danych o sytuacji rodzinnej ucznia. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
8. Przy braku współpracy z rodzicami ucznia Dyrektor Szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: Sąd Rejonowy, Kuratora Sądowego, policję.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ZE ZOSTAŁA NARUSZONA GODNOŚĆ OSOBISTA UCZNIĄ PRZEZ NAUCZYCIELA.

1. W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązków wynikających z Karty Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.
2. Dyrektor Szkoły po zapoznaniu się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicem
3. Po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, Dyrektor Szkoły ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci:
 - a. upomnienia ustnego,
 - b. upomnienia pisemnego.
4. Po czynnościach stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.

5. Wszystkie czynności wykonywane w ramach postępowania wyjaśniającego dokumentowane są protokołem, który zawiera wyjaśnienia uczestników oraz stanowisko końcowe. Dokumentacja jest przechowywana przez Dyrektora Szkoły.
6. Jeżeli postępowanie wewnętrzne, potwierdza powtarzające się naruszenie godności osobistej ucznia, po dwukrotnym upomnieniu danego nauczyciela, przy kolejnym zdarzeniu Dyrektor Szkoły ma obowiązek skierować stosowne zawiadomienie do Rzecznika Dyscyplinarnego.

XIII. PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA.

1. W przypadku podejrzenia o próbę samobójczą podejmowaną na terenie szkoły lub poza nią, należy ustalić wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
2. Pedagog/wychowawca przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce i nie pozostawia go bez opieki, usuwa wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru. Powiadamia Dyrekcję Szkoły.
3. Dyrektor Szkoły wzywa pomoc -pogotowie, policję, straż pożarną, w zależności od potrzeby.
4. Należy zadbać, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
5. Należy zawiadomić rodziców ucznia oraz Kuratorium Oświaty i organ prowadzący.
6. Należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi np. media, świadkowie.
7. Należy zapewnić uczniowi długofalową pomoc psychologiczną i poinformować rodziców o miejscach, gdzie mogą uzyskać dodatkowe wsparcie.

XIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA CZYNU KARALNEGO PRZEZ UCZNIA.

W przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję i sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub Policję.

1. Należy odizolować ucznia – sprawcy od rówieśników i niezwłocznie powiadomić pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wspólnie ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia:
 - przy składaniu wyjaśnień powinien być obecny wychowawca lub inny nauczyciel, którego uczniowie darzą zaufaniem,
 - z ustaleń sporządza się protokół zawierający datę, godzinę i miejsce zajścia, personalia sprawcy, poszkodowanego oraz świadków, a także dokładny opis zdarzeń
 - nie wolno konfrontować świadków zdarzenia ze sprawcą.
3. Powiadomić rodziców ucznia i Policję.
4. Zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazać je Policji.
5. Zaistniała sytuacja powinna być omówiona podczas np. godziny wychowawczej, co pozwoli na ukierunkowaną dyskusję oraz wyeliminuje niepożądane interpretacje.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA I PEDAGOGA SZKOLNEGO W PRZYPADKU AGRESJI UCZNIĄ WOBEC NAUCZYCIELA.

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o Systemie Oświaty i Karty Nauczyciela od maja 2007 roku określenie „funkcjonariusz publiczny” dotyczy również nauczycieli.

Art.63 ustawy z dnia 26.01.1982 r Karta Nauczyciela w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel objęty został ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie Karnym. Oznacza to, że zarówno dyrektor, jak i organ prowadzący szkołę muszą z urzędu występować w obronie nauczyciela, którego prawa zostały naruszone (dotychczas czyny zabronione popełnione na szkodę nauczyciela były ścigane z oskarżenia prywatnego).

Tak więc wykonywanie funkcji przez funkcjonariusza publicznego jest chronione przez Kodeks Karny, rozdział XXIX. Chodzi tu o przestępstwa takie jak:

1. naruszenie nietykalności cielesnej (art.222 kk)
 2. dokonanie czynnej napaści na funkcjonariusza (art.223 kk)
 3. znieważenie funkcjonariusza (art.226 kk)
 4. stosowanie groźby bezprawnej lub przemocy (art.224 kk)
-
1. Dyrektor i pedagog szkolny powinni przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie, zapewnić dyskrecję poprzez wysłuchanie nauczyciela bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
 2. Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji.
 3. Zapewnić w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską nauczycielowi.
 4. Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - a) odnotować personalia świadków;
 - b) sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych;
 - c) nie nagłaśniać zdarzenia;
 - d) zatrzymać sprawcę w celu przekazania go Policji.
 5. Powiadomić niezwłocznie Policję – jeśli zdarzenie zaistniało na terenie szkoły. W przypadku zaistnienia zdarzenia poza placówką szkolną poinstruować nauczyciela o dalszym postępowaniu.
 6. Zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty służące do popełnienia przestępstwa i przekazać je Policji.
 7. Sporządzić dokładną notatkę ze zdarzenia.

XVI. PROCEDURA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY BRONI, MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH LUB INNYCH SUBSTANCJI I PRZEDMIOTÓW NIEBEZPIECZNYCH.

1. Należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom (np. stosując określone metody ewakuacji),
2. Uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów
3. Wezwać Policję – **tel. 997 lub 112.**

XVII. Zasady postępowania dla kierujących akcją w sytuacjach kryzysowych (pożar, powódź, choroba zakaźna, zagrożenie terrorystyczne, zagrożenie bombowe, zabójstwo/samobójstwo,).

POŻAR

Działania prewencyjne:

- Ustal dźwięk alarmu pożarowego sygnalizowany przez dzwonek szkolny, np. dwa dzwonki długie i jeden krótki.
- Poinformuj pracowników szkoły, że są zobowiązani do natychmiastowego powiadomienia o pożarze dyrektora szkoły lub jego zastępcę.
- Cała społeczność szkolna musi być zapoznana z dźwiękiem sygnalizacyjnym.
- Informacja musi się znaleźć w szkolnej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

PIERWSZE REAKCJE

1. Jeżeli zauważyłeś pożar lub otrzymałeś informację o pożarze, odszukaj najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy, zbij szybko i naciśnij przycisk. Spowoduje to uruchomienie alarmu z centrali sygnalizacji pożaru.
2. Gdy w obiekcie nie ma takiego systemu, natychmiast zaalarmuj:
 - a. wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem,
 - b. zadzwoń pod numer alarmowy **112**, lub zawiadom Państwową Straż Pożarną - **998**,
3. Bezwzględnie przystąp do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.

UWAGA!

- Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować!
- Nie gaś wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!

4. Zarządź ewakuację ze strefy zagrożonej!

UWAGA!

- Kieruj akcją do czasu przybycia Straży Pożarnej.
- Przypomnij wszystkim pracownikom i uczniom, że są zobowiązani do podporządkowania się poleceniom kierującego akcją.

5. Dopilnuj wyłączenia dopływu gazu i prądu.
6. Dopilnuj usunięcia z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkich znajdujących się tam materiałów palnych, wybuchowych, toksycznych,
7. Dopilnuj usunięcia cennego sprzętu i urządzeń oraz ważnych dokumentów, nośników informacji itp.
8. Nie otwieraj drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem (dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia).

9. Nie wchodź do pomieszczeń objętych pożarem.

UWAGA!

- W wypadku, gdy jest to konieczne, zachowaj szczególną ostrożność.
- W zadymieniu, aby nie stracić orientacji, staraj się poruszać wzdłuż ścian i poręczy,
- poruszaj się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność;
- Zasłoń usta, nos i oczy (np. wilgotną chustką).

10. Poinformuj dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

11. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich poleceń.

2. POWÓDŹ

Działania prewencyjne:

- Sprawdź czy zostały wprowadzone i czy poprawnie działają wewnętrzne procedury uruchamiane w związku z zagrożeniem powodziowym.
- W okresie występowania zagrożenia powodziowego słuchaj komunikatów podawanych przez lokalne media.
- Pamiętaj, że wystąpienie zagrożenia powodziowego związane jest ze wzrostem stanu wody na Wiśle.
- Miej w zapasie baterie, aby w razie odcięcia prądu zapewnić możliwość słuchania komunikatów radiowych.

PIERWSZE REAKCJE

1. Jeżeli zauważyłeś zagrożenie powodziowe lub otrzymałeś informację o zagrożeniu powodziowym natychmiast zadzwoń:

a) pod numer alarmowy **112** lub do Państwowej Straży Pożarnej - **998**,

2. Po wstępnej ocenie sytuacji zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji.

UWAGA!

- Wykonuj polecenia służb prowadzących ewakuację.
 - Zapewnij opiekę i nadzór nad podopiecznymi podczas ewakuacji i w miejscu docelowym.
 - W miarę możliwości powiadom rodziców o miejscu przebywania dzieci.
 - Prowadź listę dzieci odbieranych przez rodziców.
3. Wyłącz lub zleć osobie odpowiedzialnej wyłączenie dopływu gazu i prądu.
4. Przenieś wartościowe rzeczy w bezpieczne miejsca (na wyższe kondygnacje lub poza budynek szkoły w zależności od stopnia zagrożenia).
5. Zabezpiecz budynek szkoły przed zalaniem poprzez uszczelnienie drzwi i innych nisko położonych otworów (m.in. kanalizacja).

6. W miarę możliwości dokumentuj prowadzone działania i informuj o nich Urząd Gminy Kwidzyn i Pomorskiego Kuratorium Oświaty.

3. CHOROBA ZAKAŻNA

Po otrzymaniu informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia (np. od rodziców lub z mediów):

1. Potwierdź wiadomość u:
 - a) lekarza – jeśli to możliwe;
 - b) zawiadom dyżurującego inspektora sanitarnego - **697 038 700 lub 55 279 38 15 lub 55 279 33 15**
 - c) Ustal z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
2. Zawiadom Urząd Gminy Kwidzyn i Pomorskiego Kuratorium Oświaty.
3. Nadzoruj przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
4. Przygotuj informację dla uczniów i rodziców przy współpracy Oddziału Nadzoru Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kwidzynie.
5. Zorganizuj (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kwidzynie.

4. ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE (wtargnięcie napastników do obiektu)

ZAWSZE!!! Zachowuj spokój!

1. Zapanuj nad własnymi emocjami.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
4. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi

UWAGA!

- personifikowanie siebie i innych zwiększa szansę przetrwania
 - zwracaj się do uczniów po imieniu.
5. Zawsze pytaj o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
 6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - nakaż dzieciom położyć się na podłodze,
 - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna.
 7. Wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej od chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia.
 8. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.

UWAGA!

- Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
9. Po zakończeniu akcji:

- sprawdź listę obecności dzieci w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek
- o braku któregoś z dzieci poinformuj Policję,
- nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
- prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

5. ZAGROŻENIE BOMBOWE

Przypadek 1 - Informacja o podłożeniu bomby

Zachowaj spokój!

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:
 - słuchaj uważnie,
 - zapamiętaj jak najwięcej,
 - jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę – jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
 - zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
 - nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
 - jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
2. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał - przekażesz ją Policji.
3. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - a) **997** - Policja,
 - b) **112**
4. Zaalarmuj zarządcę budynku.
5. Powiadom Urząd Gminy Kwidzyn i Pomorskiego Kuratorium Oświaty.
6. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
7. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją
UWAGA! Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
8. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
9. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
10. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
11. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym,
12. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu,

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 2 - Wykrycie/ znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

Zachowaj spokój!

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.
UWAGA! Jeśli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.
2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - a) **997** - Policja,
 - b) **112**,
3. Zabezpiecz, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Otwórz okna i drzwi.
9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 3 - Po wybuchu bomby:

Zachowaj spokój!

1. Oceń sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - a) **997, 998**
 - b) **112**.
2. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
3. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządź przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
4. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

6. ZABÓJSTWO/SAMOBÓJSTWO

1. Powiadom policję, pogotowie ratunkowe i przełożonych.
2. Powiadom poradnię psychologiczno – pedagogiczną i poproś o zorganizowanie pomocy psychologicznej uczniom i nauczycielom.
3. Zabezpiecz miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
4. Nie udzielaj informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomisz najbliższej rodziny.
5. Jak najszybciej powiadom najbliższą rodzinę o śmierci dziecka, zrób to twarzą w twarz, unikaj telefonu lub poczty.
6. Udziel pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadom pogotowie ratunkowe.
7. Zorganizuj pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
8. Przemyśl i przygotuj strategię kontaktowania się z mediami.

III. WSPÓŁPRACA Z POLICJĄ

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zlecone przez Sędziego Rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 21 października 2003r Karta Nieletniego.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.

W rozporządzeniu §10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Słowniczek

Nieletni - w zależności od rodzaju prowadzonego postępowania, wieku oraz stosowania środka wychowawczego lub poprawczego:

- w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji - jest to osoba, która nie ukończyła i 18 lat;
- w zakresie postępowania o czyny karalne jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem lat 17;
- w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych jest to osoba, względem, której takie środki zostały orzeczone (choćby ukończyła ona 18 lat), nie dłużej jednak niż do 21 lat.

Małoletni - wg. art.10 § 1 pełnoletnim jest osoba, która ukończyła lat 18. Przez analogię, małoletnim jest osoba do lat 18. Osoba, które nie ukończyła lat 13 nie ma zdolności do czynności prawnych (art., 12 k.c.). Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają osoby od lat 13 (art.15 k.c.).

Demoralizacja - zgodnie z Ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich zachowania świadczące o demoralizacji to w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnianie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych.

Czyn karalny- w rozumieniu Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, to czyn zabroniony przez ustawę, jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w art. 51, 69, 74, 76, 85, 87, 119, 122, 124, 133 lub 143 kodeksu wykroczeń.

Przestępstwo- zgodnie z kodeksem karnym to czyn człowieka bezprawny, karalny i zawiniony. Art. 1 §1 k.k. stanowi, że odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czy zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia natomiast § 2, że nie stanowi przestępstwa czyn, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Przestępstwa dzielą się na występki (zagrożone karą grzywny, powyżej 30 stawek dziennych, ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności przekraczającą 1 miesiąc) i zbrodnie (zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 albo karą surowszą).

Wykroczenie- to czyny zabronione pod groźbą kary określone i zawarte w kodeksie wykroczeń. Różnią się od przestępstw przede wszystkim tzw. „mniejszym ciężarem gatunkowym” a tym samym niższym wymiarem kary. Stanowi to czyn człowieka, społecznie szkodliwy, zawiniony, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny lub nagany.

Uprawnienia policji:

1. **Legitymowanie ucznia:** na terenie szkoły każdy uczeń może zostać wylegitymowany przez policję! Legitymowanie ma na celu przede wszystkim:
 - a. identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia;
 - b. ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego;
 - c. wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
 - d. identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw lub wykroczeń;
 - e. poszukiwanie osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.
2. **Przeszukanie:** na terenie szkoły można dokonać również przeszukania w celu (art. 219 kodeksu postępowania karnego):
 - a. znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym;
 - b. wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.
3. **Przesłuchanie:** przesłuchanie ucznia dopuszczalne jest również na terenie szkoły:
 - a. jeżeli uczeń nie ukończył 17 lat, a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego, przesłuchanie nieletniego powinno odbywać się w obecności rodziców lub opiekuna albo obrońcy, a jeżeli zapewnienie ich obecności byłoby w danym wypadku niemożliwe należy wezwać nauczyciela, przedstawiciela powiatowego centrum pomocy rodzinie lub przedstawiciela organizacji społecznej, do których zadań statutowych należy oddziaływanie wychowawcze na nieletnich lub wspomaganie procesów resocjalizacji (art. 39 u.p.n.);
 - b. ucznia można także przesłuchiwać w charakterze świadka, przy czym jeżeli osoba przesłuchiwana nie ukończyła 15 lat, czynności z jej udziałem powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzone w obecności przedstawiciela ustawowego lub faktycznego opiekuna, chyba że dobro postępowania stoi temu na przeszkodzie (art. 171 § 3 kodeksu postępowania karnego).
4. **Zatrzymanie ucznia:** najdrastyczniejszą sytuacją, jaka może spotkać ucznia w szkole, jest zatrzymanie przez policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:
 - a. uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia (art. 15 ust. 1 pkt. 3 Ustawy o policji);
 - b. uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem stwarza zagrożenie lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu albo życiu i zdrowiu innych osób.

W sytuacji braku kontaktu z rodzicami, pedagog, wychowawca zobowiązany jest do udania się wraz z dzieckiem na Komendę Policji.

IV. SCHEMAT POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO.

Gdy podejrzewasz lub wiesz, że uczeń używa jakiś środków psychoaktywnych (pali papierosy, pije alkohol lub bierze narkotyki) – rozpocznij interwencję.

Krok 1. Rozmowa interwencyjna z uczniem

1. **Wyjaśnienie sytuacji** – wyjaśnij powody zaproszenia na rozmowę:

„Zaprosiłam/em Cię na rozmowę, dlatego, że:

-mam powody przypuszczać, że bierzesz narkotyki (pijesz alkohol/palisz papierosy). Jestem tym bardzo zaniepokojona/y. Musimy o tym poważnie porozmawiać.

lub

-wiem, że bierzesz narkotyki (pijesz alkohol/palisz papierosy). Martwię się o ciebie i twoją przyszłość i dlatego chciałabym/chciałbym z Tobą poważnie porozmawiać na ten temat.

2. **Zorientowanie się w sytuacji ucznia** – na ile to będzie możliwe oceń skalę problemu.

- postaraj się uzyskać od ucznia jak najwięcej informacji o jego sytuacji – zadaj pytania diagnostyczne,
- porównaj zebrane w ten sposób informacje z danymi z obserwacji zachowania się ucznia na lekcjach / w szkole lub informacjami pochodzącymi z innych źródeł.

Udzielenie informacji zdrowotnej

- wyraż swoje zaniepokojenie związane z używaniem narkotyku (piciem alkoholu/paleniem papierosów);
- powiedz o zmianach, jakie dostrzegasz (na podstawie obserwacji i odpowiedzi na pytania diagnostyczne) np., w sytuacji szkolnej ucznia, jej/jego wyglądzie zewnętrznym lub zachowaniu;
- udziel rzeczowej informacji na temat bezpośrednich zagrożeń zdrowia i bezpieczeństwa związanych z używaniem danego środka psychoaktywnego;
- wyraźnie powiedz, że oczekujesz, że uczeń przestanie używać danej substancji psychoaktywnej (alkoholu, papierosów, narkotyków);
- poinformuj w konkretny sposób o dalszych krokach, jakie zamierzasz podjąć (możliwe konsekwencje szkolne);
- poinformuj o tym, że zamierzasz skontaktować się z rodzicami.

Krok 2. Kontakt z rodzicami

Elementy komunikatu skierowanego do rodziców:

- informacja dlaczego zainteresowałaś/eś się ich dzieckiem
- wymiana informacji o stanie dziecka
- informacja o zagrożeniach zdrowia i bezpieczeństwa dziecka, związanych z dalszym używaniem danego środka psychoaktywnego
- ustalenie dalszego postępowania, którego efektem będzie wspólne sformułowanie propozycji kontraktu dla dziecka:

- celu lub celów, jakie sobie stawiacie (np. ma więcej nie pić),
- przywilejów, jakie traci dziecko w związku z tym, że piło alkohol, paliło papierosy lub brało narkotyki (np. w domu – nie może spotykać się z kolegami, po lekcjach ma wracać prosto do domu; w szkole – nie bierze udziału w dodatkowych zajęciach np. sportowych i/lub w wycieczkach szkolnych),
- listy zachowań, które będą podlegały kontroli w domu i w szkole (np. w domu – pory powrotu do domu, czas spędzany z rówieśnikami; w szkole – obecność na lekcjach, spóźnienia),
- jasnych zasad zachowania, których dziecko ma przestrzegać (np. w domu – nie robi awantur, nie wychodzi bez poinformowania rodziców gdzie i z kim będzie, wraca o ustalonej godzinie; w szkole – nie opuszcza lekcji, wykonuje polecenia nauczycieli),
- konsekwencji ponoszonych przez dziecko w przypadku złamania ustalonych zasad (np. w domu – ograniczenie możliwości telefonowania do znajomych, dostępu do komputera; w szkole – wykonanie dodatkowej pracy z biologii),
- przywilejów, jakie odzyska postępując zgodnie z zasadami na czas określony (np. w domu – po dwóch tygodniach odzyskuje możliwość chodzenia po szkole do kolegi; w szkole – po miesiącu może ponownie uczestniczyć w zajęciach sportowych, brać udział w wycieczkach),
- form współpracy rodziców i szkoły (np. rodzice uprzedzają wychowawcę, kiedy dziecko nie będzie w szkole, wychowawca, jak najszybciej informuje rodziców o nieobecności dziecka na lekcji),
- czasu, na jaki obowiązują powyższe ustalenia (np. do pierwszej wizyty dziecka u specjalisty) i trybu ich weryfikacji (np. raz w tygodniu rozmawiamy o tym, jak nam idzie),
- przekazanie wskazówek i adresów punktów konsultacyjnych.

Krok 3. Zawarcie kontraktu z uczniem

Schemat kontraktu, który rodzice i przedstawiciel szkoły (zgodnie z tym, co ustalili w kroku 2 mogą zaproponować uczniowi:

1. Zobowiązuję się...(nie pić, nie palić, itp.).
2. Zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad zachowania...
3. W związku z tym, że... (piłem/am alkohol, paliłem/am papierosy itp.) na okres.... (np. miesiąca) tracę następujące przywileje...lub Przyjmuję do wiadomości, że zostaną odebrane mi następujące przywileje....
4. Zgadzam się, że jeśli w ciągu... będę przestrzegać powyższych zasad to zyskam następujące przywileje....
5. Zgadzam się..., że za złamanie którejś z zasad poniosę następujące konsekwencje....
6. Zgadzam się, że jeśli nie będę przestrzegać tego kontraktu to poniosę surowsze konsekwencje (wpisać, jakie) niż te, które są zapisane powyżej oraz zobowiązuję się do skorzystania z pomocy terapeutycznej (wpisać, jakiej w zależności oceny powagi problemu oraz realnych możliwości zorganizowania dziecku takich form pomocy).

Lub

KONTRAKT POMIĘDZY (*imię i nazwisko ucznia/uczennicy*), RODZICEM I
WYCHOWACĄ
SPORZĄDZONY I PODPISANY DNIA...

Kontrakt ma na celu pomoc i wsparcie (*imię uczennicy*) w próbie uwolnienia się z uzależnienia od brania środków odurzających, zmianę postawy do obowiązków szkolnych.

Zobowiązuje się do tego, że w trakcie trwania kontraktu:

- nie opuszczę ani jednego dnia nauki w szkole bez wiedzy rodziców,
- wszelkie problemy dotyczące osiągania wyników w nauce skonsultuję z wychowawcą,
- rodzice będą znali mój rozkład lekcji w szkole – powiadomię ich o wszelkich zmianach dotyczących zajęć w szkole,
- po zajęciach w szkole wracam do domu o ustalonej przez rodziców porze,
- codziennie po powrocie ze szkoły spędzę z rodzicem przy stole minimum 15 minut i w otwartej rozmowie /patrząc w oczy/ przekażę informacje i wrażenia z dnia /trudności i powodzenia/,
- nigdy nie okłamię rodziców w sprawach szkolnych,
- nie będę brała ani szukała okazji do wzięcia jakiegokolwiek środka odurzającego,
- w momentach trudnych zwrócę się do wychowawcy lub pedagoga o wsparcie,
- zobowiązuję się korzystać z gabinetu wychowawcy i pedagoga szkolnego, gdy będę tego potrzebowała.

Zobowiązuję się do przestrzegania ustalonych zasad.

Jestem świadomy/a celowości powstania kontraktu i znane mi są konsekwencje jego niedotrzymania.

Czas obowiązywania kontraktu:...../data/

Podpis ucznia/uczennicy

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy

Miejsce i data

lub

POROZUMIENIE MIĘDZY WYCHOWAWCĄ A RODZICEM PODPISANA DNIA

.....

W OBECNOŚCI PEDAGOGA SZKOLNEGO I DYREKTORA SZKOŁY

1. Cel

Umowa ma na celu pomoc i wsparcie (*imię i nazwisko ucznia/ uczennicy*) w próbie uwolnienia się z uzależnienia od brania środków odurzających, podniesienie samooceny, zmianę postawy do obowiązków szkolnych, poprawę komunikacji w relacji rodzice – córka/ syn.

2. Lista zachowań w domu i szkole.

Zarówno wychowawca, jak i rodzice zobowiązują się do przestrzegania tych samych zachowań w stosunku do (*imię ucznia/ uczennicy*):

- konsekwentności w egzekwowaniu zobowiązań,
- stanowczości w stawianiu wymagań,
- traktowania (*imię ucznia/ uczennicy*) w trakcie słuchania, rozmawiania,
- okazywania stałej dyspozycyjności na potrzeby kontaktu /*imię ucznia /uczennicy/* z nami.

3. Zasady wychowania

Tak rodzic, jak i nauczyciel zobowiązuje się do przestrzegania tych samych zasad wychowania:

- zasady dyskrecji – nie poszerzania kręgu osób w sprawie,
- zasady otwartości do /*imię ucznia/ uczennicy/* w trakcie słuchania, rozmawiania,
- zasady prawdomówności,
- zasady nie oceniania postępów (*imię ucznia/ uczennicy*) podczas realizowania przez nią kontraktu,
- zasady nie wracania do zdarzeń, które są powodem zawarcia kontraktu, w formie negatywnej krytyki.

4. Konsekwencje i przywileje.

Przywilejem dla ucznia/ uczennicy jest to, że może kontynuować naukę w szkole, ma szansę na poprawę wyników nauki i uzyskanie promocji do następnej klasy.

Rodzic samodzielnie określi przywileje syna/ córki za dotrzymanie kontraktu.

Konsekwencją niedotrzymania kontraktu będzie decyzja dyrektora szkoły podjęta po zakończeniu czasu trwania umowy, czyli ... /*Data/*.

5. Zobowiązaniu obu stron

Rodzic zobowiązuje się do:

- wcześniejszego powiadomienia szkoły o przewidywanej nieobecności syna/ córki w szkole,
- kontaktu telefonicznego w każdy poniedziałek,
- osobistego kontaktu z wychowawcą, pedagogiem szkolnym raz w miesiącu.

Wychowawca zobowiązuje się do:

- telefonicznego powiadomienia rodzica w razie nieusprawiedliwionej nieobecności */imię ucznia/ uczennicy/* w szkole,
- powiadomienia rodzica o złamaniu kontraktu.

6. Czas obowiązywania umowy.

Umowa pomiędzy wychowawcą a rodzicem trwa od dnia podpisania do... */data/*.

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy

Miejsce, data